2747

SPRAWOZDANIE

KIEROWNIKA PUBLICZNEJ ZAWODOWEJ SZKOŁY DOKSZTAŁCAJĄCEJ NR. 15

DLA UCZNIÓW
PRZEMYSŁU
GRAFICZNEGO
W KRAKOWIE

ZA ROK SZKOLNY

1934-35

17953

17953

SPRAWOZDANIE

KIEROWNIKA PUBLICZNEJ ZAWODOWEJ SZKOŁY DOKSZTAŁCAJĄCEJ NR. XV. DLA UCZNIÓW PRZEMYSŁU GRAFICZNEGO W KRAKOWIE

ZA ROK SZKOLNY

1934-35

MCMXXXV

NAKŁADEM ZAKŁADÓW GRAF. „GRAFIA" W KRAKOWIE

Z minionego roku szkolnego bolesna data 12-go maja pozostanie na zawsze w sercach młodzieży. W dniu tym zgasło Wielkie Serce w Narodzie. Odszedł Ten, który trudem całego życia stworzył podwaliny nowej, niepodległej Polski, „nie o korupcję ale o kryształ serc opartej". Odszedł, lecz pozostało Jego potężne dzieło i Duch Jego w tem dziele zaklęty, który nadal prowadzić będzie Naród ku wielkiej świetlanej przyszłości.

Królewski miał pogrzeb i wśród królów spoczęło Jego umęczone ogromem pracy ciało, bo królewskie wielkością były Jego czyny. Za trumną Jego szedł cały Naród złamany bólem.

Wielka żałość młodzieży drukarskiej po stracie Ukochanego Wodza miała pewną, szczególniejszą, odrębną nutę. Znają oni dobrze ten okres życia Komendanta, w którym bezsenne noce spędzał On przy kaszcie, drukując wydawanego przez Siebie „Robotnika". On był dla nich także drukarzem. Oni cieszyli się, że praca drukarska nie była Mu obcą i uważali to za wielki honor dla swojego zawodu.

I dlatego na spontanicznej manifestacji płynęły ich wielkie, gorące łzy. Dlatego ochoczo po dniu pracy poszli na Sowiniec. A słowa ślubowania na dziedzińcu wawelskim wypowiadali głośno i z otwartych serc.

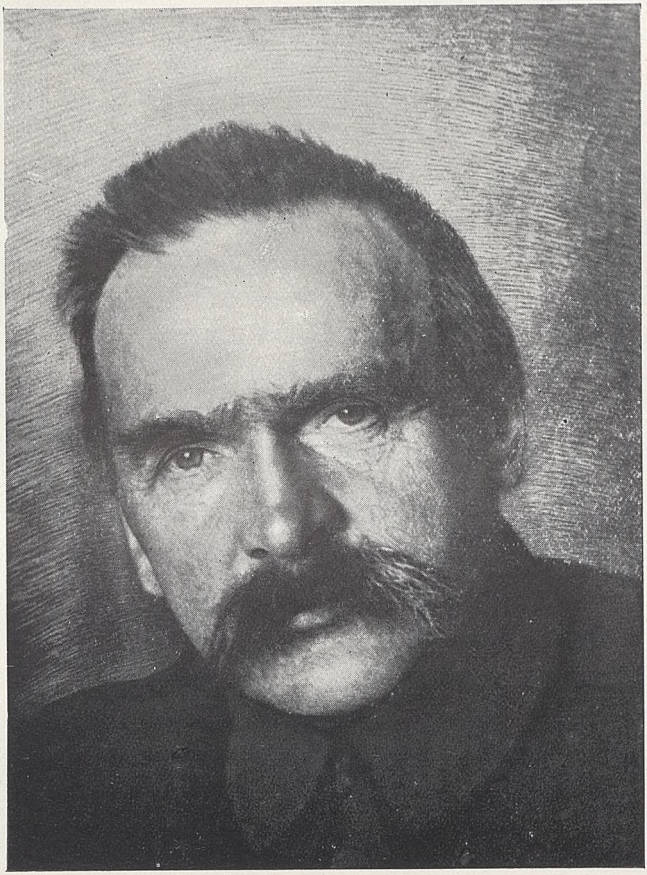

JÓZEF PIŁSUDSKI

PIERWSZY MARSZAŁEK POLSKI

zakończył swe pełne poświęcenia dla Ojczyzny życie w dniu 12 maja 1935 r.

Publiczna Zawodowa Szkoła Dokształcająca dla Grafików otworzona została w dniu 10 grudnia 1908 r., dzięki usilnym staraniom Pana Radcy Wacława Anczyca, który zawsze popierał ją moralnie i finansowo.

Koszta utrzymania Szkoły ponosiło wówczas Gremjum Drukarzy i Litografów, Gmina stoł. Król. miasta Krakowa oraz Galicyjski Wydział Krajowy.

Lata zawieruchy wojennej spowodowały przerwę w egzystencji Szkoły. Reaktywowano ją dopiero w 1924 r.

Troskę o urządzenie i utrzymanie Szkoły wzięły na siebie: w $^{3}/_{6}$ Państwo, w $^{2}/_{6}$ Gremjum Drukarzy i Litografów i $^{1}/_{6}$ Gmina stoł. król. miasta Krakowa, która też daje lokal, światło, opał i usługę.

W roku szkolnym 1933/34 warunki utrzymania Szkoły znowu się zmieniły. Podobnie, jak i inne szkoły zawodowe dokształcające, Szkoła dla grafików subwencjonowana jest w $^{2}/_{3}$ przez Państwo i w $^{1}/_{3}$ przez Gminę stoł. król. miasta Krakowa.

---

1) W roku szkolnym 1934/35 rozpoczęto naukę dnia 21 sierpnia 1934 r., a zakończono ją 15 czerwca 1935.

2) Przerw w nauczaniu nie było.

3) Z poprzedniego roku szkolnego pozostało 61 uczniów.

4) Przyjęto w ciągu roku szkolnego 59 uczniów.

5) Wykreślono w ciągu roku szkolnego 7 uczniów.

6) Ilość zapisanych uczniów do końca roku szkolnego wynosiła 113.

7) Ilość uczniów zwolnionych na końcu roku szkolnego 0.

8) Ilość uczniów, którzy ukończyli Szkołę 33.

9) Na przyszły rok szkolny pozostaje 80 uczniów.

10) Wskaźnik uczęszczania uczniów na naukę w I-em półroczu 76%.

11) Wskaźnik uczęszczania uczniów na naukę w II-em półroczu 87%.

12) Posiedzeń Rady Pedagogicznej było 4, stosownie do 4 okresów roku szkolnego.

13) Stan nauki w całej szkole zadowalający.

14) Hufiec Szkolny P. W., którego opiekunem był p. prof. St. Robak, liczył na początku roku szkolnego 24 junaków. Sczasem liczba ta zmalała do 11-tu, którzy ukończyli I-szy stopień P. W. z zadowalającym wynikiem. Zmniejszenie się liczby junaków wynikło spowodu zbyt surowego stanowiska Komendanta P. W., który za opuszczenie 5-ciu zbiórek bezwzględnie winnych wykreślał.

15) Zachowanie się uczniów w Szkole i poza Szkołą było naogół wzorowe. Współżycie ich koleżeńskie miłe. Stosunek do Grona Nauczycielskiego poprawny i pełen zaufania.

16) Gminy klasowe funkcjonowały sprawnie.

17) Wszelkie uroczystości państwowe i szkolne, pogadanki i odczyty organizowała w ub. roku szk. Sekcja kulturalno-oświatowa Świetlicy dla uczniów i absolwentów tut. Szkoły, pod kierownictwem p. prof. Józefa Woźnickiego. Najważniejsze z nich były:

a) O oszczędności.

b) Uroczysty obchód 16-lecia Niepodległości. Uroczystość ta, przy udziale zaproszonych gości, odbyła się w sali Związku Młodzieży Przem. i Rękodz. Program wykonany wyłącznie siłami uczniów był następujący: przemówienie, deklamacje, odegranie sztuki A. Schroedera p. t.: Orlęta.

c) Pogadanka o Powstaniu Listopadowem.

d) Jubileusz 30-lecia naukowej pracy Pana Prezydenta.

e) Pogadanka o Powstaniu Styczniowem.

f) Imieniny Pana Prezydenta.

g) 15-lecie zaślubin Polski z Morzem.

h) Uroczysty wieczór ku czci Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego z okazji Jego Imienin, w sali Związku Młodzieży Przem. i Rękodzieln. Program: przemówienie prof. Woźnickiego, deklamacje, przemówienie ucznia, odegranie przez uczniów sztuki p. t.: Noc w Belwederze. Uroczystość wypadła bardzo imponująco, przy niezwykle podniosłym nastroju.

i) Wykład o nowej Konstytucji.

j) Manifestacja żałobna spowodu zgonu Wodza Narodu. P. Kierownik Szkoły odczytał orędzie Pana Prezydenta i zarządził 2-minutowe milczenie.

k) Udział uczniów w pogrzebie ś. p. Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

l) Hołd Cieniom Wodza na dziedzińcu arkadowym na Wawelu.

ł) Wycieczka na Sowiniec.

m) Wystawa prac rysunkowych w dniu zakończenia roku szkolnego.

18) Instruktor fachowy p. St. Obtułowicz urządzał wycieczki do większych zakładów graficznych, muzeów i na wystawy przemysłu graficznego.

19) Pomoce naukowe bardzo skromne istnieją tylko do nauki geografji. Z bibljoteki fachowej pozostającej pod opieką p. St. Obtułowicza korzystają uczniowie stosunkowo mało, gdyż większość jej dzieł pisana jest w obcych językach. Jedynym pożytkiem jest przeglądanie wzorów układów i pięknych reprodukcyj, z których poznają uczniowie postęp i rozwój drukarstwa.

Bibljoteka dla uczniów, pozostająca pod opieką p. St. Robaka, liczy 199 książek. Korzystali z niej niemal wszyscy uczniowie. Obrót roczny wynosił 411 książek.

Program nauki opracowany na początku roku szk. 1934/35 okazał się realny. Zachodzi jedynie potrzeba uskutecznienia

pewnych zmian w nauczaniu języka polskiego i nauki o Polsce. Opracowaniem tychże zajęli się już nauczyciele uczący wymienionych przedmiotów tak, że w roku szk. 1935/36 w programie nie będzie żadnych usterek.

W czasie od 3-go do 7-go czerwca b. r. odbyły się pod przewodnictwem Kierownika Szkoły egzaminy końcowe dla uczniów III klasy. 33 uczniów otrzymało świadectwo ukończenia Szkoły. Z ramienia Korporacji Grafików przysłuchiwali się egzaminom pp. Franciszek Zemanek i Franciszek Zieliński.

Uroczyste zakończenie roku szkolnego odbyło się dnia 15 czerwca w budynku szkolnym, w obecności członków Korporacji Grafików z p. Dr. Wł. Anczycem i Fr. Zielińskim na czele. Zebrani oddali hołd Godłu Państwowemu i odśpiewali Hymn Państwowy.

Następnie Kierownik Szkoły złożył szczegółowe sprawozdanie z całorocznej pracy naukowej i wychowawczej. W serdecznych słowach podziękował Gronu nauczycielskiemu za sumienną i owocną pracę. Dziękował Korporacji Grafików za opiekę nad Szkołą i fundusz na nagrody dla uczniów — Właścicielom Zakładów Graficznych za zezwolenie na zwiedzanie zakładów.

Gorące podziękowanie złożył również Przew. Ks. Kuznowiczowi za użyczenie lokalu na świetlicę i wielkiej, teatralnej sali na uroczystości oraz za pozwolenie na korzystanie młodzieży tut. Szkoły z urządzeń boiska sportowego Związku Młodz. Przem. i Rękodz.

Słowa serdecznej podzięki skierował także Kierownik Szkoły do p. E. Heczki, właściciela Zakładu fotograficznego, który bezinteresownie instruował Kółko fotograficzne uczniów oraz zezwalał im na korzystanie ze swojej pracowni.

Wreszcie podziękował Kierownik Szkoły pp. St. Obtułowiczowi i J. Woźnickiemu za gorliwą pracę na terenie świetlicy dla uczniów i absolwentów tut. Szkoły.

Potem odczytał Kierownik Szkoły listę uczniów wyróżnionych za pilność i wzorowe zachowanie się.

Uczniowie wyróżnieni:

Z klasy III=ej:
1) Wojdyło Józef
2) Nachner Konrad
3) Landau Alfred
4) Nowak Stanisław
5) Tokarz Bolesław
6) Marzec Wincenty
7) Regulski Tadeusz
8) Wołek Leonard
9) Szczerba Władysław
10) Kaczor Stanisław

Z klasy II-ej:
1) Księski Wacław
2) Feliksik Antoni
3) Majewski Zbigniew
4) Bąk Stanisław
5) Baranowski Karol
6) Löffelholz Ludwik
7) Garnbaum Szymon
8) Bader Leon

Z klasy I=ej:
1) Auriga Wiktor
2) Baniak Józef
3) Giergiel Władysław
4) Kühn Ulryk
5) Pachtinger Salomon

Następnie pożegnał Kierownik Szkoły uczniów klasy III=ej, życząc im, aby wskazówki życiowe, które otrzymali w Szkole zawsze zachowali i, aby w „wyścigu pracy", który jest cechą współczesności, zajęli poczesne miejsce.

W ubiegłym roku szkolnym fundusz przeznaczony na nagrody zużytkował Kierownik Szkoły w ten sposób, że dopomógł 4=em uczniom do wyjazdu na kolonje wypoczynkowe.

Korporacja Grafików zobowiązała się wyasygnować Kierownictwu Szkoły 100·— Zł. na zakupno nowych podręczników szkolnych, na rok szkolny 1935/36.

Po rozdaniu świadectw przez opiekunów poszczególnych klas, zwiedzano z wielkim smakiem urządzoną wystawę prac rysunkowych oraz fotograficznych, gdzie wyjaśnień udzielali pp. Dr. Kijak, Z. Kinastowski i St. Szeliga.

Na końcu urządzono wspólną fotografję.

WYDZIAŁ SZKOLNY:

1. Anczyc Wacław,
2. Madejski Paweł,
3. Zemanek Franciszek.

GRONO NAUCZYCIELSKIE:

1. Niziński Czesław, kierownik szkoły.
2. Dr. Kijak Stanisław, naucz. rysunków
3. Kinastowski Zygmunt, naucz. rysunków zawodowych.
4. Ks. Marek Marjan, prefekt szkoły.
5. Marsänger Ferdynand, naucz. księgowości.
6. Oberski Władysław, instruktor ćwiczeń praktycznych.
7. Obtułowicz Stanisław, instruktor zawodowy, kierownik Świetlicy i Koła absolwentów.
8. Robak Stanisław, wych. kl. I; bibljotekarz i opiekun Hufca P. W.
9. Szeliga Stefan, naucz. rysunków zawodowych.
10. Woźnicki Józef, wych. kl. III.
11. Wroński Tadeusz, wych. kl. II.

PRZEDMIOTY NAUCZANIA

obowiązujące w publ. szkole dokształcającej zawodowej dla uczniów przemysłu graficznego.

1. Rysunki odręczne.
2. Kreślenia geometryczne.
3. Rysunek zawodowy.
4. Fizyka techniczna.
5. Materjałoznawstwo ogólne łącznie z chemją i materjałoznawstwo specjalne.
6. Technologja zawodowa.
7. Zajęcia praktyczne wraz z wyjaśnieniami teoretycznemi.
8. Liternictwo (francuskie, greckie, niemieckie i rosyjskie).
9. Religja.
10. Język polski i korespondencja.
11. Nauka o Polsce (krajoznawstwo i nauka o obywatelstwie).
12. Rachunki (przemysłowe i kalkulacja).
13. Rachunkowość zawodowa.
14. Higjena.

LICZEBNE ZESTAWIENIE KLASYFIKACJI UCZNIÓW

za rok szkolny 1934/35

KLASA	Zapisanych	Opuściło szkołę	Do końca pozostało	Klasyfikowano	Otrzymało postęp	% w stos. do zapis.	% w stos. do klasyfik.	Ukończyło szkołę
I.	46	2	44	35	35	76%	100%	—
II.	37	2	35	34	34	98%	100%	—
III.	37	3	34	33	33	89%	100%	33
Razem	120	7	113	102	102	88%	100%	33

WYKAZ UCZNIÓW, KTÓRZY W ROKU SZKOLNYM 1934/35 UKOŃCZYLI PUBL. DOKSZT. ZAWODOWĄ SZKOŁĘ DLA PRZEMYSŁU GRAFICZNEGO W KRAKOWIE

Bialik Edward
Chwastek Klemens
Drabik Władysław
Druzgała Jakób
Janeczek Stanisław
Kaczor Stanisław
Korzeniowski Zdzisław
Krzysica Tadeusz
Moniczewski Włodzimierz
Nowak Stanisław
Podgórczyk Władysław
Regulski Tadeusz
Stary Marjan
Stefanko Tadeusz
Wojdyło Józef
Gazek Michał
Lebiest Henryk
Landau Alfred
Marzec Wincenty
Nachner Konrad
Neudorfer Henryk
Noszkiewicz Bolesław
Obiorek Stanisław
Ostróżka Jan
Razowski Stanisław
Rączkiewicz Henryk
Schmerlowitz Salomon
Stankiewicz Kazimierz
Ślusarczyk Józef
Szczerba Władysław
Tokarz Bolesław
Wołek Leon
Zgodziński Bronisław

SPRAWOZDANIE ZE ŚWIETLICY I KOŁA ABSOLWENTÓW PUBL. DOKSZT. ZAWOD. SZKOŁY DLA GRAFIKÓW W KRAKOWIE

przedłożone przez St. Obtułowicza, kier. Świetlicy i Koła Absolwentów.

Praca wychowawcza w szkołach dokształcających jest niezmiernie trudna. Jeżeli w szkole powszechnej istnieje współpraca pedagogiczna między gronem nauczycielskiem a rodzicami, to urywa się ona bezwzględnie z chwilą, gdy uczeń wstąpiwszy do jakiegoś zawodu, zaczyna uczęszczać do szkoły dokształcającej. Wpływ wychowawczy szkoły, w której uczeń przebywa stosunkowo mało, bo tylko 12 godzin tygodniowo, coraz bardziej maleje. Chłopiec garnie się do różnych stowarzyszeń, związków, klubów sportowych, które niezawsze dodatnio na niego oddziaływują.

Aby umocnić wpływ wychowawczy szkoły i nadać mu pewną ciągłość, postanowiło Kierownictwo tut. szkoły zorganizować świetlicę. Ponieważ władze szkolne do projektu tego odniosły się przychylnie i poparły go finansowo, wynajął kierownik szkoły lokal na świetlicę w gmachu Związku Młodzieży Przemysłowej i Rękodziel. przy ul. Skarbowej 2.

W ciągu dwóch lat istnienia świetlica rozwinęła się znakomicie. Uczniowie gromadzą się w niej tłumnie w każdy piątek i sobotę w godzinach od 5'30 do 9-ej i spędzają czas w miłej koleżeńskiej atmosferze. Istniejące przy świetlicy Kółko absolwentów szkoły skupia dawnych uczniów, którzy wraz z młodymi tworzą zespół bardzo karny i przytem nadzwyczaj chętny do pracy.

Świetlica zorganizowana jest w sposób następujący: opiekunem z ramienia kierownictwa szkoły był p. Obtułowicz St., który jednakowoż zostawiał pełnię inicjatywy Zarządowi świetlicy, złożonemu z uczniów i absolwentów. Prezesem świetlicy wybrano w ub. roku szk. Wojdyłę Józefa, ucz. kl. III, który wraz z gospodarzem tejże Marcem Wincentym, uczniem kl. III, położył wielkie zasługi około rozwoju tej placówki. Kierownikiem Sekcji kulturalno-oświatowej, która urządzała wszelkie

ZARZĄD ŚWIETLICY

KOŁO FOTOGRAFICZNE

obchody i uroczystości był nauczyciel tutejszej szkoły p. Woźnicki Józef.

W świetlicy istnieją sekcje: fachowa, kulturalno oświatowa, sportowa i fotograficzna.

Zadaniem sekcji fachowej pozostającej pod kierownictwem instruktora zawodowego p. Obtułowicza Stanisława jest podniesienie poziomu zawodowego wśród uczniów. Wzbogacanie wiadomości fachowych przez korzystanie ze „skrzynki porad" zainstalowanej w świetlicy, szeroka dyskusja problemów zawodowych — oto zakres tej sekcji, która dysponuje bogatym doborem dzieł fachowych, dostarczanych przez p. S. Obtułowicza. Stwierdzić należy, że zainteresowanie się uczniów sprawami zawodowemi jest bardzo wielkie i posiedzenia sekcji cieszą się wielką frekwencją.

Sekcja kulturalno-oświatowa poza organizowaniem obchodów i uroczystości (wykaz tychże umieszczono w sprawozdaniu szkolnem str. 6) urządza pogadanki z różnych dziedzin. Szczególniejszą uwagę poświęca się grzeczności, znajomości form towarzyskich i współżyciu między kolegami.

Przy sekcji tej istnieje Kółko dramatyczne, które bardzo poprawnie odegrało w ub. roku szk. 2 sztuki: A. Schroedera „Orlęta" i A. Staszczyka „Noc w Belwederze".

Sekcja sportowa urządziła indywidualny i międzyklasowy turniej ping-pongowy. Mistrzem świetlicy został Giza Tadeusz. Sportowcy mają do dyspozycji 2 stoły ping-pongowe, przy których ruch jest zawsze bardzo wielki. W porze letniej korzysta sekcja z urządzeń boiska K. S. „Juwenja" Związku Młodzieży Przem. i Rękodzielniczej. Kierownik sportowy Związku opiekuje się drużyną footbalową złożoną z członków sekcji.

Szerzenie praktycznej znajomości fotografji jest zadaniem sekcji fotograficznej. Sekcję tę instruuje bezinteresownie i z prawdziwem zamiłowaniem właściciel Zakładu fotograficznego p. Heczko Edward, który do dyspozycji chłopców oddał nawet swoją pracownię. Dzięki staraniom instruktora otrzymuje sekcja bezpłatnie lub po cenach bardzo zni-

żonych materjał z fabryk krajowych. Na końcu roku szkolnego urządziła sekcja wystawę prac, wśród których kilka reprezentowało prawdziwie artystyczną fotografję.

Dwuletnia praktyka przekonała kierownictwo szkoły, iż pomysł urządzenia świetlicy nie był chybiony. Wartości wychowawcze tejże są bardzo duże. Tutaj poznaje się uczniów lepiej niż w szkole, a poznawszy można skuteczniej na nich na terenie szkoły oddziaływać.

W prywatnych rozmowach odnosi się uczeń do nauczyciela z większą szczerością; zaznajamia go ze swojemi zainteresowaniami, światopoglądem, warunkami życiowemi. A przecież tylko wtedy stosować można owocne metody wychowawcze, jeżeli pozna się dokładnie psychikę ucznia.

W Krakowie, dnia 30 czerwca 1935 r.

NIZIŃSKI CZESŁAW

Kierownik Publ. Zawod. Szkoły Dokszt. Nr. 15
dla uczniów Przemysłu Graficznego w Krakowie.

„GRAFIA" - KRAKÓW